

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Peccatis Ignorantiae Et Potissimum Ignorantiae Juris Naturae

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

VIII. Augustini sententia est quòd Ignorantia juris naturæ non excuset in
totum agentem contrâ illud.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40433

propter ignorantiam. Per sapientiam rursus Lot immunis fuit à luxuria contra naturam : & propterea sapientia eum utpotè *justum à percuntibus impiis liberavit fugientem, descendente igne in Pentapolim*. Cur hic iterum nullus ex quinque civitatum incolis pronuntiatur liberatus à culpa, ac proinde etiam à poena propter ignorantiam, si verum est quod illa quandoque possit juris naturalis transgressiones ab omni culpa reddere excusabiles? *Per sapientiam sanati sunt quicumque Deo placuerunt eo tempore in natione Judaica, dum Chanaanai, Amorrhai &c. polluti sunt in abominationibus suis, quas veluti legitima, sive lege sancita custodierunt, & idcirco Deo jubente exterminati sunt*. Nullus hic rursus legitur inter istos habitatores terrae Chanaan fuisse in istis abominationibus excusatus à peccato formali, sive culpâ propter ignorantiam, etiam si eas non solum veluti licitas, sed etiam veluti lege præceptas exercuerint Gentiles culpâ Apóstolus his verbis : *Hoc igitur dico & testificor in Domino, ut jam non ambuletis sicut & gentes ambulant in vanitate sensus sui, tenebris obscuratum habentes intellectum, alienati à vita Dei per ignorantiam quæ est in illis propter cecitatem cordis ipsorum*. Nullos hic iterum videmus exceptos in tanto Gentilium numero qui à lapsu Adami usque ad tempus Evangelii per quatuor annorum millia extiterunt; non levi iterum argumento quod ignorantia ex tanto hominum numero nullum à culpa in legis naturalis transgressione excusaverit.

V I I I.

Augustini sententia est quod Ignorantia juris naturæ non excuset in totum agentem contra illud.

EX S. Augustino variæ assignantur sententiæ ad probandum quod ignorantia juris naturæ nunquam in totum excuset agentem contra illud. Nos brevitaris causa tres solum assignabimus, easque indefinitas & generales, ut ex illis pateat quod hic S. Doctor non tantum de ignorantia primorum juris naturæ principiorum, aut conclusionum quæ inde evidenter deducuntur, loquatur; sed generatim de ignorantia omnium illorum quæ sunt contra jus naturæ: nulla enim quantumvis abstrusa excipit, dum lib. 1. operis imperfecti cap. 106. sine ulla limitatione pronuntiat: *Necessè est ut peccet à quo ignoratur justitia. Justitiam intellige prohibentem quod agis is qui peccat*. Siquidem Augustinus addit: *nunquid idèd cum justitiam cognoverit, non sunt remittenda ei peccata quæ ignorantia necessitate commisit?* Similem in modum rursus per indefinitam ac generalem sententiam, quæ omnem juris naturæ ignorantiam comprehendat, epist. 154. dicit: *Si quis bonum putaverit esse quod malum est, hoc putando utique peccat: & ea sunt omnia peccata ignorantia, quando quisque bene fieri putat quod malè fit*. Notandum ex dictis sententiis connectaneum non esse quod ignorantia justitiæ, aut error quò bonum putatur esse quod malum est, semper sit peccatum; sed quod ipse ignorans justitiam, item quod ipse errans peccet, quatenus nimirum ab errante malè fit quod benè fieri putat, id est, quatenus ab ipso mala actio exercetur quam putat esse bonam. Pariter intelligendus S. Augustinus de illo quem dicit ignorare justitiam, non quod necessum sit ut peccet semper per ipsam ignorantiam justitiæ, sed quod peccet in iis quæ ignorantia necessitate commisit, id est, quod peccet per actiones quas ex ignorantia justitiæ commisit. Dum lib. 1. retract. cap. 15. Augustinus de peccato ignorantia asserit: *Quod sit voluntarium voluntate facti, non voluntate peccati*, subjungit: *quod tamen factum peccatum fuit*. Peccatum fuisse probat rursus per indefinitam ac generalem sententiam. Dicit enim: *Hoc factum est quod fieri non debuit*. Ex indefinitis istis & generalibus dogmatibus inferimus, ad peccatum formale Augustino sufficere, quod voluntas liberè feratur in objectum injustum, malum, item quod fieri non debuit, id est, in se inordina-

tura

tum. Nec propterea necessarium, ut ista sive injustitia, sive malitia, sive inordinatio in intellectu cognoscatur: sufficit enim si ipsum intellectus objectum sit injustum, malum ac inordinatum. Hoc verò locum obtinet in omnibus omnino quæ sunt juri naturæ contraria ex. gr. Si quis mentitur officiosè, existimans id licitum esse causâ magnæ utilitatis, voluntas mentientis fertur in objectum quod ab intellectu cognoscitur, id est, in mendacium quod est verè injustum, malum ac inordinatum, etiamsi injustitia, malitia & inordinatio ignoretur. Secus in illis quæ fiunt ex ignorantia factorum. Ex. gr. si hominem occidas involuntariè putans esse feram, aut si in bello justo commilitonem involuntaria errore, existimans esse hostem. Nam objectum voluntatis & intellectus est occidere feram, & occidere hostem, quod nec injustum, nec malum, nec inordinatum est. Pariter si carnes comedas die Veneris involuntariè ignorans esse diem Veneris, objectum sive intellectus sive voluntatis est comestio carnis non restricta ad diem prohibitum; hoc iterum objectum nec injustum, nec malum, nec inordinatum est. Idem est si scias esse diem Veneris, sed involuntariè ignores prohibitum esse illo die carnes comedere. Nam comestio carniū die Veneris, quæ tunc sola, id est, non comprehensâ prohibitione, est objectum intellectus & voluntatis, nec injusta, nec mala est, nec inordinata; sicuti injusta, mala & inordinata non est quando prohibitio reipsa abest: nam injustitia, malitia & inordinatio in dicta comestione non involvitur, id est, in ejus essentia non continetur. Aliter se res habet circâ mendacium sive objectum hominis mentientis in quo objecto malitia & inordinatio involvitur, sive illi essentialis est; uti & ipsa prohibitio quâ per legem æternam est prohibitum, ita ut non possit non esse prohibitum; non enim potest mendacium non esse iniquum, sive non esse contrâ æquitatem, nec potest non esse inordinatum, sive non esse contrâ incommutabilem ordinem, adeoque non potest non esse contrâ legem æternam, quæ est ista æquitas & iste ordo. Non dicimus equidem malitiam aut inordinationem necessariò debere esse cognitam, sed in objecto cognitionis hominis mentientis necessariò involvi: aliud enim est malitiam & inordinationem esse cognitam, aliud in objecto cognitionis involvi: sicut aliud est esse volitam, aliud in objecto volitionis involvi; prout etiam aliud est prohibitionem quâ per legem æternam prohibetur, esse cognitam aut volitam, aliud in objecto cognitionis & volitionis involvi. Involvitur, semper quando objectum est intrinsecè malum, ut vocant, vel ut alii, per se malum, ita ut non ideò malum sit quia prohibitum (nimirum per legem aliquam positivam) sed ut ideò prohibitum quia malum est.

I X.

Ex S. Thoma ostenditur quòd Ignorantia juris naturæ non excuset in totum agentem contrâ illud.

S Augustino conformis est S. Thomas quodlibeto 8. art. 13. dum generaliter pronuntiat: *duobus modis aliquis ad peccatum obligatur, uno modo faciendo contrâ legem, ut cum aliquis fornicatur, alio modo faciendo contrâ conscientiam etiamsi non sit contrâ legem.... illud autem quòd agitur contrâ legem, semper est malum, nec excusatur per hoc quòd est secundum conscientiam.* Aureum vocat hunc locum quidam ex discipulis S. Thomæ in sua dissertatione de probabilitatis commento, & meritò; nullum enim relinquit effugium: nam S. Thomas apertè dicit: *quòd agitur contrâ legem, semper est malum*: nullum ergò casum admittit quo non sit malum. Frustrâ interpretaberis S. Thomam de eo quòd materialiter solum, ut vocant, malum est; nam S. Doctor hæc allegat ut probet quòd aliquis ad peccatum obligetur faciendo contrâ legem, id est, quòd peccet formaliter agendo contrâ legem. Frustrâ similiter interpretaberis S. Thomam ac si illam doctrinam, *quòd agitur contrâ legem, semper est malum*, non extenderet ad omnes casus ignorantie juris naturæ; quia rursus doctrinaliter & universaliter pronuntiat: *nec excusatur per hoc quòd est secundum conscientiam.* Frustrâ denique S. Thomam interpretaberis ac si tantum loqueretur de illis

B

quæ